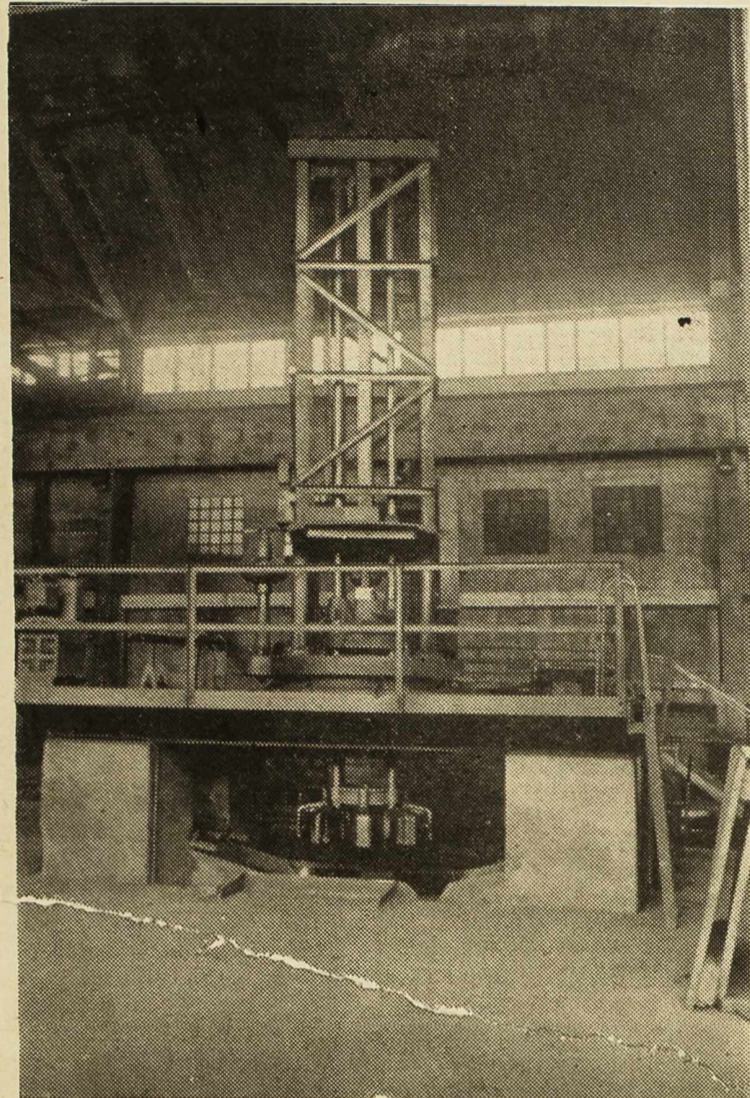

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
2. veljače 1955.
Izlazi tjedno
God. IV. Broj 128
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Iz Tvornice elektroda i ferolegura

ZAJEDNIČKA KONFERENCIJA NOH-e

6. o. mj. održat će se zajednička konferencija NOH-e za kotar i grad Šibenik. Na konferenciji će se podnijeti izvještaj o radu organizacija, zatim će biti izabran novi komitet, a na kraju će biti donijeti zaključci za daljnji rad organizacije.

Obavještavaju se svi delegati, koji su izabrani na godišnjim sastancima osnovnih organizacija da se pripreme i prisustvuju ovoj zajedničkoj konferenciji. Također se pozivaju i bivši omladinski rukovodioci sa područja kotara i grada, kao i ostali društveni i politički radnici.

Konferencija će početi u 9 sati u prostorijama Mjesnog sindikalnog odbora vijeća.

Dobra radna aktivnost omladine općine Skradin

U nedjelju je u Skradinu održana općinska konferencija Narodne omladine, na kojoj je izvršena analiza rada organizacije u protekloj godini.

Izvještaj, a posebno diskusija su istakle radnu aktivnost organizacije Narodne omladine. Osobito su istaknuti radovi u Rupama, i to na izgradnji mosta i popravku puta prema Dubravica, a zatim u Vačanima na uređenju groblja i školske zgrade. Od 30.000 radnih sati, koliko je dano na radovima, pretežni dio je izvršila organizacija NOH. Osim toga, na konferenciji je s ponosom istaknuto učešće na izgradnji hidrocentrale u Novom Vinodolu. Općina Skradin je tom prilikom dala više od ostalih općina na kotaru.

Bilo je govora i o slabostima. Naročito je slab rad u pogledu idejno-političkog odgoja omladine, a isto tako je nedovoljna njihova aktivnost na kulturno-prosvjetnom polju. U tom pravcu učinjeni su izvjesni napori. Vrijedno je istaknuti organizaciju sela Vačane, koja je pripremila 4 priredbe, i tom prilikom u izvođenju programa sudjelovala je i ženska omladina. To je u stvari prvi slučaj u selu da na pozornici nastupaju i omladinke.

Na konferenciji omladinci su se oštro oborili na neke članove uprave poljoprivredne zadruge u Bratiškovcima, koji ne pokazuju razumijevanje za njihove kulturne potrebe. U sali zadružnog do-

Konferencija organizacije SK Obala Za bolji sadržaj rada

Prošlih dana održana je godišnja konferencija osnovne organizacije SK na Obali. Iz izvještaja se moglo zapaziti, da je u prošloj godini slabost organizacije bila u tome, što je veliki dio rada bio rasparčan na sporedne poslove (pitanje članarine, nedisciplin članova SK i slično). Diskutanti su isticali uglavnom propuste, kojih je zaista bilo, međutim, o uspjesima te organizacije nije bilo govora. Drug Petar Rončević, član Gradskog komiteta SK, koji je također prisustvovao konferenciji, primijetio je da je kod nas postao neki običaj da se govori samo o našim propustima i slabostima. On je naglasio da se ne bi smjelo mimoilaziti isticanje uspjeha

Rad Narodnog odbora kotara

Veća briga za djecu palih boraca

Na sjednici Kotarskog vijeća, koja je održana 28. prošlog mjeseca u društvenim prostorijama poduzeća »Velimir Skorpik«, između ostalog, podnjet je izvještaj Savjeta za narodno zdravlje i socijalnu politiku, u kojem je iznijeta problematika socijalnog staranja i zaštite na području našeg kotara.

U diskusiji, koja je uslijedila nakon izvještaja, odbornici su živo raspravljali osobito o onom dijelu izvještaja, koji govori o djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora. Izlaganja mnogih odbornika su potvrdila navode u

izvještaju da se o djeci palih boraca, njihovom odgoju, školovanju, čuvanju i pravilnom korištenju njihove imovine nije bar do sada vodila dovoljna briga.

Svi su se odbornici složili u tome, da je potrebno ozbiljno pristupiti rješavanju tog pitanja. Međutim, na sjednici se nisu mogle na prečac donijeti neke odluke koje bi izmijenile sadašnje stanje u odnosu na tu djecu, jer se nije raspolagalo potrebnim podacima koji bi poslužili kao osnova za rješavanje tog pitanja. Upravo zbog toga je i zaključeno na sjednici da Savjet za narodno zdravlje i socijalnu politiku u zajednici sa savjetima za komunalne poslove te prosvjetu i kulturu podrobno ispituju mogućnost za adaptaciju zgrade u Skradinu, Zlarinu i eventualno u Bilicama za dom učenika-djece palih boraca i žrtava fašističkog terora.

Također je zaključeno da Savjet za narodno zdravlje i socijalnu politiku putem NO općina izvrši popis imovine one djece, koja se nalazi pod starateljstvom

radi ubiranja prihoda od onih koji tu imovinu koriste. Prikupljena sredstva upotrebit će se za odgoj te djece. Bit će potrebno da se ispita mogućnost davanja u zakup imovine one djece palih boraca koja su pod starateljstvom.

Netom se podaci prikupe, a taj posao će se izvršiti najhitnije, NO kotara će poduzeti efikasne mjere za poboljšanje prilika u vezi odgoja i školovanja djece palih boraca.

Na sjednici je donijeto niz odluka i rješenja, a među njima je izglasana i odluka o pomoći djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora koja se nalaze na školovanju. Na osnovu te odluke novčana pomoć davat će se u mjesečnim iznosima. Djeca palih boraca koja pohađa narodnu školu od prvog do četvrtog razreda primat će 1000 dinara, od petog do osmog razreda 1500, ona u srednjim školama, nižim i srednjim stručnim školama i učenicima u privredi primat će 2000, a studenti viših škola i fakulteta primat će 4000 dinara mjesečno.

Aktivnost organizacije SSRN u Vodicama

Uspjesi na uređenju mjesia

S obzirom na zadatke koje je osnovna organizacija Socijalističkog saveza u Vodicama pokrenula i izvršila, može se reći, da se je ona i pored nedostataka afirmirala kao politička snaga u mjestu, koja pokreće raznovrsne političke i privredne akcije uz puno učešće mještana.

Na sastancima organizacije članstvo je raspravljalo o mjerama za uređenje mjesia. Izgradnja groblja, uređenje puteva, radovi na izgradnji odmarališta, popravak škole, bunara i slični radovi, jesu uglavnom rezultat djelovanja organizacije Socija-

lističkog saveza. Među članovima organizacije vlada osobito velik interes za podizanje nove zgrade za osmogodišnju školu. Prema tome, organizacija SSRN u mjestu više se bavila praktičnim rješavanjem komunalnih pitanja, a manje političkim radom u narodu. No i pored toga, kad se imaju u vidu izvršeni zadatki, može se zaključiti, da je organizacija ipak razvila izvjesnu političku aktivnost.

Međutim, na ostalim područjima organizacija SSRN nije zabilježila uspjehe. U Vodicama, na primjer, kao u malo kojem mjestu na kotaru, postoje mnoge društvene i sportske organizacije, koje su u svom djelovanju prepuštene same sebi. Socijalistički savez u mjestu, koji bi trebao da tim organizacijama pruži podršku u radu, nije na sastancima razmatrao njihove probleme.

Rad s omladinskom organizacijom predstavlja poseban problem. Pojedini omladinci se uklopaju u rad Socijalističkog saveza- međutim, samostalno djelovanje omladinske organizacije gotovo se i ne primjećuje. Čitava aktivnost omladine svodi se uglavnom na sportsko polje, i to opet jednostrano (nogomet). Organizacije SK i SSRN nisu omladinci pružili neku osobitu pomoć, izuzev što su im putem poljoprivredne zadruge osigurali izvjesna sredstva za nabavku muzičkih instrumenata i sportskih rekvizita.

U toj organizaciji zapaženi su i neki organizacioni propusti. Tek u posljednje vrijeme nešto se napravilo na zamjeni članskih knjižica. Do danas je u Vodicama raspodjeljeno nešto preko 300 članskih knjižica, a uplaćeno oko 6.000 dinara članarine, što je zaista nedovoljno s obzirom na broj članova Socijalističkog saveza, kojih ima preko 1.500 u mjestu.

Problemi učenika u privredi

Prije nekoliko dana održan je sastanak u Školi učenika u privredi s ciljem, da raspravi problematiku i dosadašnje rezultate učenika u trgovini. Sastanku su, osim nastavnika i profesora te škole, prisustvovali predstavnici Trgovinske komore i Mjesnog odbora trgovaca.

Kroz diskusiju kontaktirano je, da izvjestan broj učenika živi u vrlo nepovoljnim uvjetima, što se neminovno mora odraziti na njihov razvitak, i to ne samo u pogledu sticanja stručne i opće naobrazbe, već lako može ugroziti i zdravlje tih mladih kadrova.

Neki od prisutnih prosvjetnih radnika iznijeli su nekoliko konkretnih primjera. Tako neki učenici stanuju u velikim barakama zajedno s radnicima raznih zanimanja u kojima nemaju gotovo nikakove mogućnosti za učenje. I učenici iz udaljenih sela, koji svakog dana odlaze kućama, izvrnuti su priličnom naporu, a osim toga nalaze se van domašaja kontrole od strane škole. Samo kratak uvid u imenike razreda, koje pohađaju učenici u trgovini, pokazao je da većina kažnjivih učenika i onih sa po nekoliko nedovoljnih ocjena živi po raznim selima našeg kotara. Nema razloga sumnji da isti slučaj nije i s učenicima drugih struka, tako se za sada iz tehničkih razloga nije mogla izvršiti slična analiza i kod ostalih struka. Prisutni su mišljenja da je jedini izlaz iz takve situacije otvaranje jedno prikladnog doma, ili pak osnivanje škole internatskog tipa.

Međutim, prije iznošenja čitavog problema pred forume nadležne za njegovo definitivno rješenje, potrebno je to valjano analizirati (jer, uostalom, treba utvrditi kakav kapacitet bi trebao imati takav dom), kako bi se kasnije mogla tražiti odgovara-

juća novčana sredstva, prostorije i drugo. Radi toga je predloženo, da se u toku ovog mjeseca među svim učenicima u privredi provede anketa, kako bi se na taj način došlo do odgovarajućih rezultata. Anketom bi se imalo utvrditi stanovanje učenika, lica koja s njim žive u zajednici, i t. d. Takva anketa bi sama po sebi bila interesantna i omogućila bi rješenje niza pitanja s područja odgoja budućih kvalificiranih radnika raznih struka.

Svetozar Krnić

Oživotvoriti preuzete obaveze

Delegati osnovnih organizacija Narodne omladine sakupili su se u prošlu nedjelju u Tijesnom, da na općinskoj konferenciji preuzmu zadatke i obaveze za narednu godinu.

Izvještaj i diskusija na konferenciji osvježili su prošlogodišnje djelovanje organizacije Narodne omladine na općini Tijesno. Konferencija je ukazala na neke negativne pojave kod izvjesnog broja omladinaca, a podnukla je i propuste, kojih je osobito bilo u pogledu idejno-političkog odgoja omladine. Pitanja su rasvijetljena i ona su postala jasna delegatima. Ostaje sada jedino da se oživotvore preuzete obaveze. Na konferenciji su delegati iz Betine oštro osudili neke rukovodioc poljoprivredne zadruge, iz tog mjesia, koji imaju štetan odnos prema omladinskoj organizaciji, kao i prema njihovom političkom i kulturno-prosvjetnom radu.

Nakon diskusije izabran je novi općinski komitet Narodne omladine, a za predsjednika je biran drug Đino Martinović.

R-d

Tečaj za napredne poljoprivrednike

U cilju unapređenja poljoprivredne proizvodnje na našem području, Narodni odbor kotara organizirao je u Skradinu jednodnevni tečaj za napredne poljoprivrednike, koji radi od 10.

prošlog mjeseca. Tečaj pohađa 28 poljoprivrednika, većinom zadržara, i to besplatno. Naši poljoprivrednici na tom tečaju treba da upoznaju najosnovnije principe suvremene agrotehnike. Osobita je važnost dana upoznavanju raznih kvaliteta zemljišta, najvažnijim ratar-skim kulturama, stočarstvu i to promatrano s ekonomskog gledišta, stočnim bolestima i preventivnim mjerama u svrhu suzbijanja stočnih zaraza. Zatim je velika pažnja poklonjena voćarstvu, vinogradarstvu i preradi vina, te maslinarstvu i preradi maslina. Predavanja održavaju naši agronomi i veterinari. Po završetku tečajici će posjetiti vinariju u Benkovcu i poljoprivredna dobra u Smilčiću i Biogradu n/m, gdje će se upoznati sa naprednim načinom gospodarenja.

Narodni odbor kotara će i u buduće održavati tečajeve ovakove vrste, kako bi se pomoglo našem poljoprivredniku, da, što je moguće racionalnije, koristi prirodna bogatstva za podizanje poljoprivredne proizvodnje na području našeg kotara.

Zbog velikog broja članova, kojih ima preko stotinu, konferencija je odlučila da se radi lakšeg rada, dosadašnja organizacija podijeli u dva dijela. K.

Zašto takav odnos prema djeci?

Ljubav roditelja prema djeci, njihova pažnja, odgoj, uvijek su bili pametni elementi za formiranje karaktera kod djeteta. Zato je prirodno i logično zaključiti: dijete, koje od roditelja nije usisalo ljubav, poštenje, postojanje i plemenitost, ne može, naravno, sve te ljudske vrline ni na jednom trenutku: najprije svojim roditeljima, zatim društvu gdje živi, a sutra i svome djetetu. Da budemo konkretni. Na našem kotaru ima pod starateljstvom 267 djece. Od toga 15 djece pod starateljstvom radi oduzimanja roditeljima roditeljskih prava. Društvo je tim, nazovi roditeljima, oduzelo roditeljsko pravo, jer su sa svojim grubim zanemarivanjem djece izgubili svako pravo da im se povjeri odgoj djeteta, kojeg treba kao mladu biljku njegovati.

Narodni odbor našeg kotara vodi brigu i o djeci, koja su defektna, a koju su roditelji napustili... i...

Teško je to ponavljati kao stvarnu i žalosnu istinu.

Takav je Ležajić Nikola iz Devrsaka, Njegovo se gluho-dijete nalazi u Splitu i on je odbio svaku pomoć, tom svom djetetu, navodno zbog »nemogućnosti«, iako se zna da on ima prilično dobar posjed. Pored toga, i dva sina su mu u radnom odnosu. A takao je i Mandić Ilija iz Zečeva. Poput njih i staratelj Pavić Stjepan iz Brubira, koji ne pridonosi ništa za svog štice-nika Sarioć Jakova, koji je izgubio oca u ratu. Njegovo imanje koristi Pavić. Samo ove godine sa zemljišta malog Jakova prodao je oko 200 kg bajama. A to je preko 20.000 dinara. Društvo mora ovim »starateljima« oduzeti to pravo, jer se nisu pokazali dostojni one plemenite obaveze, koju su, kako se vidi, iz ličnog koristila preuzeli.

Poseban problem su djeca vanbračni roditelja. Neke žene, neka oprostite, ali u tome su pomalo beskrupulozne: prijete u bistvom sebi i djetetu. Takav je slučaj s Kartela Milkom iz Vlačana. Vanbračni otac je Ivas Šime. Sve je u redu, samo su djeca, nevinna i nedužna, žrtva takvih

odnosa. Tih nepromišljenih odnosa. Takav je slučaj s Grušević kućom, čije je dijete umro zbog slabosti, ili nikakve njege. I neki popovi su isti previse o ove zemaljske stiere, napustajući moralističke predike krsćanstva, koje se, uzgred budi rečeno, nisu nikada ni držali. Dijete popa iz Jezera i Marije F. stoji još i dalje pod znakom pitanja. Ne misli se vanja svet razlog — možda »po unu nacim«.

Protiv tih izraslina, koje ispljuju nas zaravi organizam, treba javno i otvoreno istupiti. U samu materijalno. Djeca nisu sa »svojim« roditelja. Ona pripadaju društvu, nama, ovoj našoj zajednici. A naša socijalistička domovina ne može i ne će da ih napusti. A niti da ih ostavi u rukama pojedinih nesavjesnih roditelja i staratelja. Malo više morala, savjesti, ljubavi i poštenja od tih »roditelja« i od takovih »staratelja«, eto, samo toliko, da bi čovjek postao zaista čovjekom.

Ante Deković

Granata ozlijedila djecu

U selu Sonković blizu Skradina desila se 29. prošlog mjeseca nesreća u kojoj je stradao petero djece u dobi od 5 do 11 godina. Djeca su nedaleko sela pronašla jednu granatu iz vremena prošlog rata, koju su stali tući kamenom. Kad im to kod prvog puta nije uspjelo, oni su stali ponovo udarati, tako da je ova eksplozivna u njihovoj neposrednoj blizini. Od eksplozije dobile su više ozljeda po tijelu Skočić Anka Milina, stara 11 godina, zatim Skočić Steva Milina, stara 5 godina, 9-godišnja Skočić Milica Nikolina i 6-godišnja Skočić Milica Obradova. Lakše je povredena Skočić Anka Jurina, stara 6 godina. Svi su oni istog dana upućeni u šibensku bolnicu, gdje im je pružena liječnička pomoć.

Šibenska komuna je ekonomski najjača

Na zajedničkom plenumu Kotarskog i Gradskog odbora SSRN, osim podataka za zajednicu komuna drug Spirić je posebno govorio o pojedinoj komuni. Smatramo da je naše čitaocima potrebnije upoznati i sa tim dijelom izlaganja druga Spirića.

Šibenska komuna obuhvaćala bi područje Grauske općine Šibenik, te općina Šibenik-vanjski, Zlari, Primosten i Rogoznica. U šibenskoj zajednici komuna ova bi teritorijalno i po broju stanovnika bila najveća, a istodobno ekonomski i najjača. Na njenom području živi 46.000 stanovnika, od toga 8.700 radnika, 3.360 službenika i 750 zanatlija, uz 5.000 poljoprivrednih domaćinstava. To područje obuhvaća površinu od 55.631 ha, a od toga je obradivo 8.579 ha. Na oranice i vrtove otpada 3.740 ha, vinograde 2.920, voćnjake 1.630, a na pašnjake 41.000 ha. Brojno stanje stoke iznosi: konja 1.158, goveda 1.642 i ovaca 39.160 komada.

Godišnji bruto produkt u 1954. godini iznosio je 7.710.300.000, a nacionalni dohodak 2.420.023.000 ili 52.500 dinara po glavi stanovnika. Nacionalni dohodak po pojedinim granama privrede izgleda ovako: industrija 1.364.600.000, poljoprivreda 350.000.000 i zanatstvo 120.000.000 dinara. Jedini privredni centar te komune je grad Šibenik. S obzirom na saobraćaj, on se nalazi u središtu tog područja. U privrednom pogledu industrija Šibenika i poljoprivreda njegove okolice se upotpunjavaju. U gradskoj privredi uposleno je preko 3.000 radnika iz okolice, od čega svaki dan dolazi raznim saobraćajnim vezama oko 1.300 radnika. Stanovništvo šibenske okolice u znatnoj mjeri se opskrbljuje preko šibenske trgovačke mreže, a isto tako velik dio svojih poljoprivrednih proizvoda iznosi na šibensko tržište. U gradu, osim toga, postoji bolnica i srednje škole s kojima se služe ne samo građani, već i stanovništvo okolnih sela.

KOMUNA SKRADIN-DEVRSKE Sadašnji teritorij općina Devrske i Skradin sačinjavao bi skra-

dinsku komunu sa 14.185 stanovnika, od toga 2.297 poljoprivrednika, 995 radnika, 190 službenika i 197 ostalih zanimanja. Površina tog područja iznosi 25.336 ha. Obradiva površina iznosi 5.955 ha, od čega na oranice i vrtove otpada 4.100, a na vinograde 1.433 ha.

Nacionalni dohodak 1954. godine iznosio je 293.091.000 dinara ili po glavi stanovnika 21.000 dinara. Na prvom mjesto dolazi izdatci iz poljoprivrede, koji je u prošloj godini iznosio gotovo 254 milijuna dinara. Prema popisu iz 1953. godine na tom području ima 497 konja, 1.050 goveda i 26.660 ovaca. Na općini Devrske nalazi se poljoprivredno dobro Zažvič sa površinom od 220 ha.

Iz navedenih podataka, vidi se da je toj komuni poljoprivreda glavni ekonomski osnov i izvor prihoda. Osim toga na skradinskoj općini nalazi se ugljenokop Dubravice, a poduzimlju se mjere za osposobljavanje postrojenja krečane u Skradinu, koja bi trebala da krene u pogon u toku o. g.

Mjesto Skradin je stari trgovački centar i gravitaciono područje tog terena.

KOMUNA VODICE — TIJESNO Ta bi se komuna sastojala od teritorija općina Vodice i Tijesno, a vjerojatno i općine Stanjkovi. Podaci koji se navode odnose se na prve dvije općine.

To područje prostire se na površini od 25.170 ha od čega je obradivo 7.000 ha. Na oranice i vrtove otpada 1.626, vinograde 1.954 i na voćnjake 3.258 ha. Brojno stanje stoke je sljedeće: 468 konja, 148 goveda i 11.372 komada ovaca.

I na tom području glavni izvor prihoda je poljoprivreda, i to vinogradarstvo i maslinarstvo. U prošloj godini bruto produkt iznosio je oko 558 milijuna, a nacionalni dohodak oko 300 milijuna za prenočište radnika, ne pruža ono što treba da pruži jedan takav zdravstveni centar. Smještena je na glavnim ulaznim arterijama grada, što ometa rad liječnika. Prostorije ne odgovaraju zahtjevima medicinske. Čekaonice uopće nema, nego za to služe hodnici. Ne može se izbjeći miješanje bolesnika, što štetno djeluje. Ni druga mjesta specijalističkih ambulanta nisu bolja. Naročito težak dojam ostavlja usna ambulanta, koja pored što je premalena, puna je cijevi koje prolaze od stropa do poda. Ni tu nema posebnih čekaonica.

S druge strane zbog takvih uvlova naš radni čovjek ne dobiva brzu i efikasnu zdravstvenu zaštitu. Ne samo što luta od jedne do druge zgrade, nego često čeka i na red, gube se mnogi radni dani, a fondovi socijalne osiguranja se preopterećuju. Takva vanbolnička služba negativno djeluje u više pravaca. Kad bi ona bila smještena na jednom mjestu koje bi odgovaralo uslovima vanbolničkog zdravstvenog centra, zdravstvena zaštita bi bila kvalitetnija i brža. Postavlja se, dakle, kao vrlo kritičan problem izgradnja suvremenog doma narodnog zdravlja. Privredne organizacije trebaju na taj objekt gledati kao na vrlo važan problem naše komune. Broj radnika se stalno povećava. Njih je danas za preko pet puta više nego za vrijeme stare Jugoslavije, pa prema tome treba uporedo podizati nivo odnosno kapacitete zdravstvene službe.

Na našem području radi i 6 industrijskih ambulanta, od kojih dvije najsuvremenije izgrađene i opremljene. Međutim, nažalost, u

junu dinara ili 31.500 dinara po glavi stanovnika.

Sjedišta općina su Vodice i Tijesno, međutim, ni jedno od tih mjesta ne gravitira jedno drugom, a niti predstavljaju ekonomski i kulturno-politički centar za čitavo područje. Upravo s obzirom na problem centra, koji u ovom slučaju zaista postojnje je da te općine i dalje samostalno žive, i to sve dok društveno-privredni razvoj u našoj zemlji ne stvori uvjete za organiziranje tog područja za jedinstvenu komunu.

KOMUNA DRNIŠ

Gotovo čitavo područje današnjeg kotara Drniš sačinjavalo bi tu komunu. Njezina površina iznosi 71.575 ha sa 32.000 stanovnika. Radnika ima 4000, 150 ljudi su zanatlije, a ostalo su poljoprivrednici.

Obradivih površina, uglavnom oranice i vinogradi, ima oko 11.860 ha, a pašnjaka i livada oko 15.144 ha. Prema posljednjem popisu ima 6.800 goveda, konja 2.500, a ovaca 70.000 komada.

U 1954. godini ostvaren je bruto produkt od 1.855.000.000 dinara. Nacionalni dohodak iznosi preko 990 milijuna dinara, ili po glavi stanovnika 31.400 dinara. Vrijednost nacionalnog dohoda iz poljoprivrede je 269.420.000 dinara, a iz industrije 611.806.000 dinara.

KOMUNE NA PODRUČJU KOTARA KNIN

Na kotaru Knin osnovale bi se komune Knin, Kistanje i Oklaj, a eventualno i Vrljika. Za čitavo područje ukupna površina iznosi 116.000 ha od čega 10.000 obradive površine. Od ukupno 51.000 stanovnika, 3.600 je radnika i službenika, 494 zanatlije i 47.000 poljoprivrednika.

Bruto produkt kotara u 1954. godini iznosio je 2 milijarde i 532 milijuna dinara, a od toga na poljoprivredu otpada 1.320.000.000 dinara. Nacionalni dohodak iznosi 1.199.000.000 dinara ili po glavi stanovnika 23.200 dinara.

njima uglavnom liječnici honorarno rade. Takav oblik ambulanta, pa i malih prihvatnih stacionara, mnogo doprinosi uspješnom liječenju radnika. Većina tih ambulanta ne radi onako kako to traži takova služba. Postoji slab kontakt te zdravstvene službe i radnih mjesta u poduzeću. Kad se opreme potrebnim medicinskim i tehničkim kadrom, sanitetskim uređajem, te kad se uspostavi stalan kontakt sa radnim mjestom svakog radnika, postići će se ogromni rezultati u liječenju ljudi i uslovima rada u poduzeću. Ulaganje sredstava u ovu službu treba da bude osobita briga kolektiva, jer će time postići velike uštede.

Medicinskog kadra u vanbolničkoj službi nedostaje. Uglavnom su to liječnici u odmakloj dobi ili pak premladi. Taj problem je vrlo ozbiljan i rješavati ga treba već danas.

Jedan od daljih problema je liječenje odnosno popravak zubi. Poznato je da ljudi našeg područja imaju vrlo loše stanje zubi, zbog čega dolazi do raznih oboljenja. Izrada je vrlo spora, ne može se doći na red čak za nekoliko godina, to je više i poslovično kod naših ljudi. Tome se može doskočiti jedino namještanjem barem još 2 zuba tehničara i proširenjem zubnih ambulanta.

Ovaj kratki prikaz općeg stanja zdravstvene službe je dao, da se sa jedne strane, vidi pod kakovim uslovima radi ta služba vršeći svoju vrlo značajnu i plemenitu funkciju u društvu, a s druge strane da komunalna zajednica kao cjelina što skorije pristupi rješavanju tih vrlo važnih problema.

I. R.

7 dana

PREDSJEDNIK TITO ISKORISTIO je jednodnevno zadržavanje eskadre na adenskoj luci za razgledanje grada. Na ulicama, naročito u starom dijelu grada, gdje žive Arapi, okupilo se mnogo ljudi, koji su veoma toplo pozdravljali maršala Tita. Obalna baterija ispalila je 21 plotun na pozdrav predsjedniku Jugoslavije.

KAKO SE SAZNAJE, PREMIJER NASER sačekat će predsjednika Tita u Suezu, na ulazu u kanal, i provest će s Titom na »Galebu« oko 15 sati, koliko traje vožnja kroz kanal. U pratnji egipatskog premijera Nalazit će se još nekoliko članova egipatske vlade.

JUČER PRIJE PODNE u zgradi Sabora, Republičko vijeće i Vijeće proizvođača Sabora Hrvatske sastali su se na odvojenim sjednicama i utvrdili jedinstveni red. Glavni predmet rasprave na ovom plenarnom zasjedanju Sabora bit će društveni plan Hrvatske i prijedlog Zakona o budžetu za ovu godinu.

IZVRŠNO VIJEĆE SABORA HRVATSKE, na sjednici koja je održana prošlih dana, donijelo je odluku da se izbori za nove radničke savjete u NR Hrvatskoj održe do kraja ožujka.

ČLAN GLAVNOG ODBORA SSRN JUGOSLAVIJE i predsjednik Odbora za privredu Savazite narodne skupštine drug Milentije Popović, koji je prošle godine kao predstavnik naše zemlje sudjelovao u radu Azijske socijalističke konferencije, održao je u Ljubljani zanimljivo predavanje o političkom i privrednom životu Istočne Azije.

UKAZOM PREDSJEDNIKA REPUBLIKE od 31. siječnja 1955. godine, za predstavnika FNRJ u odboru Stalnog sekretarijata zemalja potpisnica Ankerskog ugovora postavljen je jugoslavenski ambasador u Turskoj Miša Pavičević.

TREĆA SKUPŠTINA ZAVODA za socijalno osiguranje održana je u Zagrebu. Na njoj su razmatrani mnogi aktualni problemi socijalnog osiguranja. Najviše je bilo govora o razvitku samouprave u oblasti socijalne zaštite. Istaknuto je, da bi zavodi za socijalno osiguranje morali na mnogo širem planu raditi na razvijanju zdravstvene politike, orijentirajući se na organiziranje i vođenje preventivne službe.

KINESKI AVIONI SU PROSLIH DANA bombardirali otok Tačen. Ovo je prvi zračni napad na ovaj otok odkako je počelo prikupljanje američkih snaga u tjesnacu Formoze.

U ČITAVOJ INDIJI PROSLAVLJENA je godišnjica smrti Mahatme Gandija. Trideseti januara proglašen je sada »Danom žrtava« za uspomenu na sve patriote, koji su pali u borbi za nezavisnost Indije.

INDIJA DOSAD NIJE ZAUZELA služben stav, ali vlada smatra da je Formoza dio Kine i da postoji samo jedna Kina: ona, čiji je glavni grad Peking. Međutim, neki promatrači ističu, da Indija još nije zauzela stav, kako bi kasnije mogla uspješno posredovati u slučaju da situacija postane kritična.

U ADIS ABEBIĆE OVIH DANA biti otvorena izložba JNA. Poslije prikazivanja u etiopskom glavnom gradu, izložba će biti prenijeta u Egipat. Izložba JNA postigla je veliki uspjeh u Indiji i Burmi.

Naša zdravstvena služba

Naša narodna vlast je mnogo učinila na zdravstvenoj zaštiti radnih ljudi. Od zdravlja tih ljudi ovisi i brza ili sporiya izgradnja zemlje, veće ili manje stvaranje materijalnih dobara. Podignut je velik broj bolnica, sanatorijuma, prirodnih lječilišta, zdravstvenih stanica, domova nar. zdravlja i t. d. Uza sve to, potrebe zdravstvene službe su velike. Ona se bori sa raznoraznim problemima objektivnog i subjektivnog karaktera. Od pravih rješavanja tih problema ovisi podizanje naše zdravstvene službe na nivo koji će odgovarati potrebama naše zajednice.

U našoj bolnici sa svojih 11 odjeljenja radi 24 liječnika, od toga 14 liječnika specijalista. Ostalog zdravstvenog osoblja ima 143, od čega 27 liječnika pomoćnika (međ. sestara) i 97 bolničara. Pomoćnog osoblja i službenika ima 158 lica. Dakle, aparat od 325 lica. Bolnica raspolaže sa 668 kreveta. U 1954. g. je bilo realizirano 224.276 bolno-opkrbnih dana. Iako iz ovog proizilazi da svi bolesnički kreveti nisu bili tokom cijele godine iskorišteni, to ima odjela u kojima nedostaje kreveta, kao internom, tuberkuloznom i odjelu za uho, grlo i nos. Događa se da se bolesnik, upućen u jedan od tih odjela, mora vratiti i odrediti kasnije dan primiti ili se prima na pomoćni krevet ili spavanje u dvoje, kao što je slučaj na internom i ušnom odjelu. Ima li tome rješenja, — konačno rješenje je u izgradnji novog internog pavi-

ljona, koji čeka na gradnju još od Oslobođenja. Izgradnjom tog objekta rješavaju se mnogi problemi u bolnici. Tako se povećava broj kreveta na ginekologiji i kirurgiji, proširuje se laboratorij, ginekološka sekcija dobiva priskladnije prostorije, bolje se organizira neurološki odjel koji danas ima 15 kreveta. Dobiva se prostor za kupatilo, tuševne, garderobu, rentgen terapiju i fizikalnu terapiju, što do sada u bolnici nije ni bilo. Potreba je, dakle, za izgradnjom interne akutne i vjerujemo da će ona u ovoj godini otpočeti.

Tuberkulozni odjel, iako je nanovo i lijepo organiziran, ipak traži povećanje kapaciteta. Odjel za uho, grlo i nos ne može da udovolji potrebama i bolesnici se moraju odbijati na određeno vrijeme. On je prenatrpan, spavanje u dvoje je česta pojava. Međutim, i to će se uskoro riješiti dobivanjem novih 20 kreveta u dosadašnjem kožnom odjeljenju koje do mjesec dana preseljava u novouređeni paviljon (bivši Tbc odjel).

Potrebno je istaći da duševni bolesnici imaju danas lijepe prostorije sa novom posteljinom, dok dio dosadašnjih prostorija — koje nisu ni najmanje odgovarale — sada se restauriraju.

I apoteka bolnice se premješta u prostorije koje će odgovarati zahtjevima te službe. Bolnica je tokom godine imala briga i oko liječničkog pa i pomoćnog zdravstvenog kadra. Taj

kadar zadovoljava. Kako liječnici rade u bolnici najbolje će vam reći sami bolesnici. Nikada ne čete čuti bilo kakovu pritužbu na rad liječnika. Kirurgija je gotovo dan i noć u poslu. Nije ni čudo ako se zna da ovaj bolnici gravitira veliko područje (Drniš, dio Knina, čak i dio Like i Bosne). Događaju se razni slučajevi, gdje je liječnička intervencija potrebna u svako doba i danju i noću, zbog čega to osoblje i nema počinaka.

Čuje se od vremena do vremena po koja pritužba na druge stvari, kao na pr. dežurno lice na odjelu na poziv ne dođe na vrijeme, nerado usluži i slično.

Sa hranom je nešto drukčije. Naiti čete na bolesnike koji su mišljenja da je hrana dobra i ukusna, kao i na one koji kažu da je jednolična, u maloj količini, nemasna i slično. Razumljivo je, da takovih mišljenja ima. Hrana je, međutim, ipak dobra.

Vanbolnička zdravstvena služba radi pod težim uslovima nego bolnička. Ova služba ima u gradu opću praksu, honorarnu specijalističku službu, dispanzere i sanitarnu stanicu, a na kotaru ima 5 zdravstvenih stanica. Služba je objedinjena u Domu nar. zdravlja, ali je prostorno u gradu rasparčana na nekoliko mjesta. Ni ta pojedina mjesta ne odgovaraju potrebnim uslovima za rad. Glavna zgrada u kojoj danas rade 4 opće ambulante i neke od specijalističkih, a koja je nekada

AKCIJA ZA DAVANJE KRV

Na inicijativu Glavnog odbora što hitnije riješi slijedeće probleme: pitanje rukovođenja službom; pitanje statuta Zaoda za transfuziju krvi u Zagrebu kao stručno-metodološkog centra u NR Hrvatskoj i pitanje materijalnih sredstava za proširenje kapaciteta Zavoda i nabavljanje tehničke opreme

3. Stavlja se u zadatak Komisiji za transfuziju krvi Glavnog odbora Crvenog križa Hrvatske da u zajednici sa Zavodom za transfuziju krvi u Zagrebu što hitnije izradi prijedloge, obrazloženja i dokumentaciju za rješavanje iznijetih problema i dostavi ih Savjetu za narodno zdravlje i socijalnu politiku NRH.

4. Da se osnuje društveni fond službe transfuzije krvi.

5. Učesnici konferencije preuzeli su obaveze u vezi s osnivanjem fonda i pružanjem svestranu pomoći da se transfuzija krvi što više približi narodu.

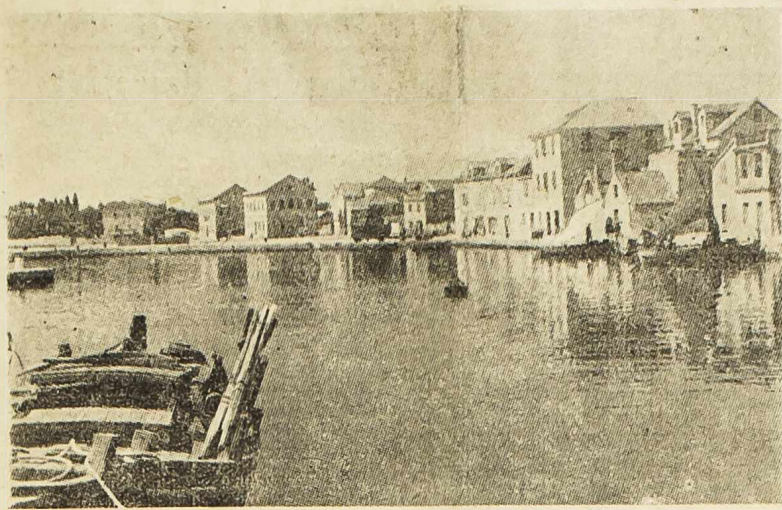
Na kraju treba još jednom naglasiti, da se transfuzijom krvi postiže sniženje smrtnosti, smanjuje se invaliditet, skraćuje se liječenje i ubrzava oporavak bolesnika. Mi se moramo pobrinuti da svaki bolesnik dobije transfuziju krvi ako mu je potrebna, i onu količinu krvi, koje mu je potrebna. Krv kao lijek ne može se platiti nikakvim novcem, a niti se može namaknuti potrebna količina krvi, ako u tome ne sudjeluje svaki zdravi stanovnik, koji treba dobrovoljno dati svoju krv.

Naš narod je u borbi naučio da daje svoju krv, a naša je dužnost da revolucionarnu tradiciju i socijalističku svijest, te humane osjećaje ljudi koristimo u svrhu što većeg odaziva dobrovoljnih davalaca. Uspjeh ovog važnog zadatka ovisi o našem zajedničkom zalaganju, a uspjeh ne smije izostati, jer je to od općenarodnog interesa.

1. Društveni značaj, sadašnji sistem organizacije — naročito u odnosu na rukovođenje, materijalno-tehničko stanje i naredni izdaci službe transfuzije krvi traže još veće i šire angažiranje na rješavanju pitanja ove službe, kako nadležnih organa državne uprave, tako i svih društvenih organizacija.

2. Predlaže se i preporučuje Savjetu za narodno zdravlje i socijalnu politiku NRH da uzme u pretres pitanje transfuzije krvi

GLAVNI ODBOR
Jugoslavenskog Crvenog križa
za Hrvatsku

Pogled na Vodicu

Osnovano turističko društvo u Vodici

U sklopu već poznate aktivnosti TD Šibenik na osnivanju turističkih društava na području našega kotara, koji imaju uslove za razvoj u turističkom smislu, u nedjelju 30. I. osnovano je turističko društvo u Vodici.

Preko 80 mještana s velikim interesom pratilo je čitav tok osnivačke skupštine, dok su mnogi od njih učestvovali i u diskusiji.

U ime inicijativnog odbora, skupštinu je pozdravio drug Bator Srećko, koji je ocrtao važnost ove skupštine za daljnji razvoj turističke aktivnosti u Vodici. Pravila društva su, uz izvjesne primjedbe i nadopune, jednoglasno prihvaćena. Odlučeno je, da minimalna članarina iznosi 10 dinara, a za pravna lica 100, s time, da i članovi i pravna lica mogu uplaćivati više, ako to oni sami žele.

U ime TD Šibenik prisutne je pozdravio drug Ninić Ante. On je u svom izlaganju uvjerljivo prikazao mogućnosti i razne vidove turističke aktivnosti u samom mjestu, na čemu će prvenstveno trebati raditi novoosnovano društvo.

Drug Aifirev Rudolf, predsjednik Narodnog odbora općine obećao je, da će NO općine predvidjeti pomoć društvu. Pored ostalog, on je naglasio, da NO općine u turističkom društvu vidi značajno tijelo, koje će u okviru svoje djelatnosti, biti i od velike pomoći odboru u rješavanju niza zadataka, koji inače zadiru u djelokrug rada društva.

I više drugih mještana ozbiljnim riječima izrazilo je spremnost, da će podržati i aktivno pomoći društvu kako novčanim prilozima, tako i fizičkim radom na uljepšanju mjesta i uopće izvršenju programa rada, koje će donijeti novoosnovana uprava u zajednici sa TD Šibenik.

Na kraju je izabrana uprava društva od 11 članova na čelu sa predsjednikom drugom Batorom Srećkom. Za tajnika je izabran drug Miliša Josip, upravitelj osmogodišnje škole.

Polugodište u školama

Sredinom prošlog mjeseca završilo je prvo polugodište društvenog samoupravljanja školom.

U odnosu na prošle godine, u kojima su svi društveni faktori i učenici (na srednjim školama), i roditelji, i nastavnici, i usprkos relativno kratkom vremenskom razdoblju, možemo biti zadovoljni s onim što je do sada postignuto. Barem što se tiče rješavanja nekih problema, koji su ranije zadavali dosta brige pojedinim nastavnim kolektivima. Osjetnu pomoć dobila je škola od razrednih vijeća u čijem radu aktivno sudjeluju po tri predstavnika roditelja učenika. I razredne zajednice pružaju svestranu pomoć. Novoosnovani školski savjeti, najviši organ u društvenom samoupravljanju školom, iz dana u dan pronalaze nove oblike rada. Oni svakog mjeseca vrše analizu postojećeg stanja, daju sugesije i stvaraju zaključke za unapređenje školstva u našem gradu. Uspjesi njihova rada bit će u toliko veći u koliko će i ostali društveni faktori pružati stalnu i svestranu podršku koja će biti usmjerena ka pravilnom odgoju nase omladine.

Uspjeh na ovom polugodištu gotovo na svim školama u gradu je nešto bolji nego lanijske godine. To osobito vrijedi za više razrede osmogodišnjih škola, gdje je zabilježen vidan napredak. Još uvijek su velik problem peti razredi u koje dolaze učenici sa slabim predznanjem iz srpskohrvatskog jezika i matematike. Zato i najveći broj negativnih ocjena otpada baš na ove razrede. U kratkom pregledu iznijet ćemo uspjeh pojedinih škola na polugodištu.

U gimnaziji od 342 učenika pozitivno je ocijenjeno 169, ili 49,42%. Četiri i više negativnih ocjena dobilo je 18 učenika. Isključeno je 7 učenika. Srednja ocjena škole iznosi 2,61.

U III. osmogodišnjoj školi bez negativnih ocjena prošlo je 43% od ukupno 360 učenika, koliko broji ova škola. Srednja ocjena je 2,55.

U I. osmogodišnjoj školi od 368 učenika bez negativnih ocjena prošlo je 218 ili 59,34%. Srednja ocjena iznosi 2,77.

U školi učenika u privredi od ukupno 433 učenika pozitivno je ocijenjeno 51,70%. Srednja ocjena uspjeha je 2,61, a vladanja 3,99. Isključeno je 16 učenika.

U muzičkoj školi od 106 učenika pozitivno je ocijenjeno 98. Negativne ocjene ima šest učenika.

Šibenski kontrasti

Nedavno je otvorena nova prodavaonica tekstila »Modni magazin«. Nekima se sviđa. Rodoljub S. M. je njezino otvorenje gotovo proglasio svojim najljepšim danom, dok drugi i u tome vide samo sklonost neskladu. Kako ćete, naime, na drugi način protumačiti onaj utjelovljeni nesklad, koji izbija između donjeg i gornjeg dijela zgrade? Dolje raskoš, posljednja riječ građevinske i rasvjetne tehnike, a gornje — čarolik s poderačnim prozorskim kapićima.

Ta koji bi se samo zidar — da druge i ne spominjem — mogao podičiti takovim arhitektonskim rješenjem onog sklopa zgrada. Drugo je pitanje odakle trgovačka mreža »skuca« milijune za takove ekshibicije.

Riječ je o novorođenčadi. Poznato je koliko truda i brige zadaju roditeljima, a i društvu, kad obole, što je čest slučaj. Premda se u slučaju oboljenja djeteta troškovi prave na samo u okviru obitelji, nego i u okviru društvene zajednice, često možemo vidjeti, da se nad njima vodi jedna ničim opravdana štednja, i to baš u pitanju prehrane, koja u najvećoj mjeri utječe na zdravlje djece. Međunarodna organizacija za pomoć djeci, Unicef, organizira uz pomoć naših vlasti razdiobu punomasnog mlijeka u prahu za dojenčad do jedne godine života. Međutim, ta je pomoć ne samo nedovoljna, nego i neredovita, što je najvažnije. Karta za to mlijeko dobilo je samo 260 djece, a stvarno ga prima 80 do 100, i to ne uvijek istih, nego, jedan put ovi, drugi put oni. Sigurno je, međutim, da je da leko veći broj dojenčadi koja bi trebala dobiti tu pomoć. Upada u oči, da mlijeko iz Zagreba odlazi u Split, a tek onda, negdje koncem mjeseca, stiže u Šibenik. Vjerojatno da u toj pojavi jednoj od nepoželjnih — ima dosta nebrige, koja bi se dala ukloniti.

Među takve pojave spada i onaj član Odluke o upravljanju stambenim zgradama na području grada, po komu prvenstvo prava na stan imaju lica, koja tek dolaze na rad u Šibenik pred onima, koja već rade, ali nemaju stana. O utjecaju toga člana na rješenje stambenog pitanja ne treba ni govoriti, jer mjesto da ga poboljšava, on će ga pogoršavati.

V. Pr.

OBAVIJEST

Kako Telegrafsko-telefonska tehnička sekcija Šibenik proširuje svoje kapacitete na automatskoj telefonskoj centrali u Šibeniku, radi pravilnijeg saobraćaja nužno je potrebno mijenjati slijedeće telefonske brojeve:

Stari broj	Novi broj	Stari broj	Novi broj	Stari broj	Novi broj	Stari broj	Novi broj
2-05	3-82						
2-11	5-11	3-28	5-28	3-91	5-91	4-52	6-52
2-12	5-12	3-29	5-29	3-93	5-93	4-54	6-54
2-14	5-14	3-31	5-33	3-94	5-94	4-56	6-56
2-17	5-17	3-35	5-35	3-95	5-95	4-57	6-57
2-24	5-24	3-37	5-37	3-96	5-96	4-62	6-62
2-26	5-26	3-38	5-38	3-97	5-97	4-67	6-67
2-31	5-31	3-54	5-54	3-98	5-98	4-71	6-71
2-40	5-40	3-58	5-58	3-99	5-92	4-74	6-74
2-43	5-43			4-04	6-04	4-75	6-75
2-46	5-46	3-70	5-70	4-11	6-11	4-77	6-77
2-47	5-47	3-80	5-80	4-15	6-15	4-78	6-78
2-51	5-51	3-81	5-81	4-17	6-17	4-79	6-79
2-55	5-55						
2-60	3-80	3-82	5-82	4-21	6-21	4-80	6-80
2-65	5-65	3-83	5-83	4-26	6-26	4-81	6-07
2-66	3-81						
2-74	5-74	3-84	5-84	4-28	6-28	4-82	6-82
		3-85	5-85	4-31	6-31	4-83	6-83
		3-86	5-86	4-37	6-37	4-84	6-84
		3-87	5-87	4-38	6-38	4-85	6-85
		3-88	5-88	4-41	6-41	4-86	6-86
		3-89	5-89	4-44	6-44	4-87	6-87
		3-90	5-90	4-51	6-51	4-88	6-88

Stari broj	Novi broj	Stari broj	Novi broj	Stari broj	Novi broj
4-89	6-89	4-94	6-94	4-98	6-98
4-90	6-90	4-95	6-95	4-99	6-66
					Telefonska centrala
					0
					Prijava smetnji
					9
					0-7

Gore navedena izmjena telefonskih brojeva stupa na snagu od 4. II. 1955. godine u 6 sati ujutro. Mole se telefonski pretplatnici da izmjenjena brojeve isprave u svom telefonskom imeniku za 1954. godinu, dok ne izide novi telefonski imenik u kome će biti odštampane sve izmjene.

UPRAVA TELEGRAFSKO TELEFONSKE
TEHNIČKE SEKCIJE - ŠIBENIK

DJECA MAJKIJE ZIEMIJE

— Batina njima treba, batina. Izležavaju se kao štenad, a otac neka obija tuđe krčevine, — neka kulući kod gazduno... A kada ponarastu, tada će nas pepeplom u oči, kao i kosmatog Simuna njegovi, kao i klempavog Martina njegovi... Ti si kobila a ne žena! I gora. O, gora za kilometar!... A vi sveizjelice? Sve ću vam svece opsovati, ako vam se samo dlaka na glavi pomakne, ili da pogledate krivim okom. Đavolje žderonje. Sve vas treba pretučiti. Prosto naprosto zgaziti vas kao slijepe miševce. — E, da se, oko njih, često savija šiba ne bi oni za badava jeli, mukešte kruh; ne bi potkivali mačka ni iščepkavali jaja iz kokačkih zadnjica; ne bi potkradali ulje iz kandila i zamjenjivali ga prljavom vodom...

Predahnuvši mališan, dohvatit batinu umrlag oca i stade njome udarati po rasklimanim kućnim vratima, da su sve čavli poispadali iz crvotočnih rupica. Oponašajući tako srditog oca on je nalio prkosnom psiću, koji grize svoj vlastiti rep, misleći da se, na taj način, osvejuje zlim gospodarima. Imao je ugljem nagerene nausnice i sklopanu mornarsku kapu na glavi, a velike naslage blata po rukama i nogama svjedociše da je u pitanju dječak, od koga je, čitava njegova okolina, digla ruke, prepustivši ga tako nesmiljenom dječjem udusu.

Izvršivši svoj zadatak, dječak se povuče, ustupivši mjesto sestri. Sada više nije bio strogi otac, koji, bez potrebe, kažnjava djecu, bahat, bijedan i svirepi nezalica. Časkom se pretvorio u žrtvu bijenu porocima, objekt koji nema ni prava ni volje da se

brani, da pruža otpor. Njegovo se pravo sastojalo u tome što će, u svom malom srcu, skupljati mržnju, da bi je, s vremenom, pretvorio u osvetu. I tako oboruzan tim porocima i predrasudama nastaviti tamo gdje prestane otac.

— Idite na ručak!... Brzo! Ne gegajte se poput gegavih gusaka. Kasnije ćemo iznositi gnoj, ubrati kozama bršta, opljeviti vinograd. I tako vazdan. Silu je božju svakojakih poslova; sve jedan drugoga prestiju. Evo tebi, Perica, još ta ti se za svih mučiči: Ni noću nemaš mira od pušte sekiracije. Jolkanu ne bi trebalo dati ništa. Stetočini. Stalno melje zadnjicom. Ali dat ćemo i njemu radi boga. Popravit će se. — Ankici pripada pravi dio. Ona majci donese vode, pripazi kozu, skupi suvadi za potpiru... Nikolica je prase roktavo. I da nije radi duše trebalo bi ga počastiti ježevom a ne kolačima. Misli da se tako živi na ovoj šugavoj zemlji. Da šta... No, no, ne plači: bit će i za tebe komadićak. Jučer si Ankicu spasio iz blata. I učitelj se s tobom pohvalio. Po prvi puta. Rekao je: »Nikolica je popravio tri dvice. Sad se nalazi među srednjaci-ma.« Baš je tako rekao.

Primajući ponudene zemljane kolačiće djeca veselo mljaskaše svojim musavim usnicama. Niz braću im se cijedila pljuvačka, a pomisao da je u pitanju igra, a ne zbilja izazivala je kod njih udvostručenu glad.

— Znaite, nije dobro biti otac. Žaloso će mali Perica. Dođe trunčan, ili pijan — pa udara da se sve praši.

— A majka! — javi se mala Marija. Mlati kao po vreći. A kada izmlati tada miluje: »Nisam te htjela. Ljuta sam bila: toliko bobova cvijeta uništeno.«

— A sutra opet po starom... — Kaža: »Škola je za bogate...«

Kad jedemo, stalno gledaju u usta...

— Bolje je i ciganin biti...

— E, da, kojom srećom, udari grom u ovaj naš ušljivi komšiluk! Neka sve sliži sa zemljom. I plot. I gumno. I pojatu...

— Ne grom, ne, suprostavi se jedan balonjica. Ja se tako bojim groma. I grmljavine se bojim.

— Majka kaže da ono plameni bijelci voze u kočiji svetoga Iliju... Bit će da je i to zgojlna laž. I učitelj laže. I otac laže. Svi nam lažu.

— Baš bi sveti Ilija plašio djecu. Da što. Ništa ja njima ne vjerujem: Ni noć da dolazi poslije dana, ni dan poslije noći. Ne vjerujem ni da je more slano. Eto.

Tako su djeca iznašala svoju nevolju, proživljavajući je, u punoj ogorčenosti svojih srdaca. Pogledavajući se utučeno oni se smatraše najnesretnijim stvorenjima na zemlji: bez mrve svijetla u svojim dušama, bez tračaka radosti u svojim srcima. Pred njihovim očima stalno se savijala šiba njihovih roditelja; u njihovim ušnim školjčicama vječito je treštala kletva, kletva koja je trovala zrak i dušu čitavog sela.

Petar Bilušić

(Svrčetak u slijedećem broju)

gradske vijesti

Šibenik kroz tjeđan SPORT

Završen tečaj metalaca

Mjesno sindikalno vijeće u Šibeniku organiziralo je četvero-mjesečni tečaj za radnike metalne i građevne struke, koji je ovih dana upravo završio. Tečaj je polazio 50 radnika. Ispit za zvanje kvalificiranog radnika iz metalne struke s uspjehom je završilo 29 radnika, za zvanje građevnog motoriste 10, a devetorica dobili su kvalifikacije za zvanje zidara i tesara.

Ovim tečajem naš grad je dobio 48 kvalificiranih radnika. U toku su pripreme za organiziranje još jednog tečaja, koji će pohađati nekvalificirani zidari i tesari.

IZ NARODNOGA KAZALIŠTA

Zbog učestaloga zakašnjanja na predstave i priredbe, koje se održavaju u Narodnom kazalištu, upozoravaju se posjetitelji, da se više ne moći ući u gledalište poslije početka predstave. Da se izbjegnu eventualne neugodnosti, mole se posjetitelji, da gornju mjeru prime na znanje i da se pridržavaju uputstva, koja će im moći dati biljeteri, dežurni predstave ili vratar. Ako netko zakašni na predstavu, moći će je do konca čina pratiti iz galerije, kamo će biti upućen. Tek nakon svršetka čina ili slike moći će posjetilac predstave ići na mjesto, za koje je kupio kartu.

U nekoliko redaka

U PROŠLOJ GODINI KORISTIO JE POTROŠAČKI ZAJAM preko Narodne banke u Šibeniku 3831 radnik i službenik, što je prema 1953. godini, kada je taj zajam koristilo 1217 lica, zabilježen znatan porast. Broj molbi se svakog mjeseca povećava za prosječno oko 300.

DOVRŠENO JE SPRAMEKSI-RANJE ULICE MIMINAC na čitavom njenom dijelu počam od Doma JRM do puta koji vodi za gimnaziju. Isto tako uređena je ulica 26. divizije, gdje su u njenom gornjem dijelu postavljene stepenice.

PO ORGANIMA UNUTRAS-NJIH POSLOVA otkrivena su dvojica mladih maloljetnika iz Šibenika, koji su krajem prošle godine izvršili više krađa u obrtnom poduzeću »Dane Rončević«, zatim u Tvornici leda i stojar-skoj radionici jednog privatnika. Kod pretresa stana nađena je c-gromna količina raznog alata, čija vrijednost još nije ustanovljena. Protiv mladih izgređnika istražni organi vode postupak.

OVIH DANA PRONAĐEN JE CEK NA 10.000 DINARA u prodavaonici br. 5 poduzeća »Kornat«, a koji je prigodom otvorenja prodavaonice »Modni magazin« ukraden zajedno sa novčanikom u kojem se nalazio 2000 Din i lična legitimacija na ime vlasnika Ivanice Banovac p. Grge, radnice, koja je prethodno izvršila prijavu organima OUP-a.

S pravom se očekuje, da će ova mjera biti pravilno shvaćena i tumačena, jer je nepotrebno dokazivati, koliko ove, naoko, male stvari negativno djeluju na ostvarenja glumaca.

S druge, pak, strane svaki posjetilac ima pravo da nesmetano prati tok predstave.

ZAHVALA

U nemogućnosti da se pojedinačno i neposredno zahvalimo svima koji su nam povodom smrti našeg dobrog supruga i oca izrazili saučešće u našoj tuži, čimino to ovim putem, izražavajući svima duboku i iskrenu zahvalnost.

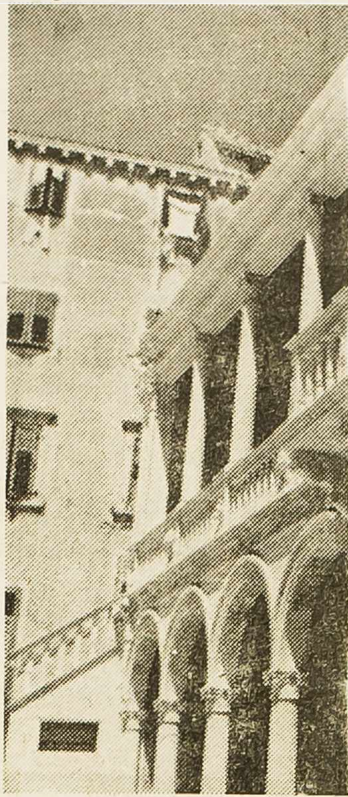
Šibenik, 1. II. 1955.

Obitelj Macura

OBAVIJEST

U ulici Mesarske stuba 1 otvorio sam soboslikarsku i ličilačku radionicu. Izvodim sve soboslikarske, ličilačke i dekorativne radove. Usluga solidna, cijene umjerene. Preporučem se cijenjenom građanstvu.

Ivo Salvezani

IZ SUDNICE

Kotarski sud u Šibeniku je 26. I. o. g. osudio zbog izvršene krađe na štetu VP 3851 Trajkovski Trajka Pantova na pet mjeseci zatvora, zatim Dabro Marka pok. Mije na tri mjeseca, Birkić Josu pok. Mile na 2 mjeseca, Zupčić Slavka pok. Sime na jedan mjesec i Jaman Petra Jurina na 20 dana zatvora.

Pred vijećem Okružnog suda u Šibeniku vodena je 29. I. o. g. rasprava protiv Duje Despota, Mate Pivca, Mate Jelića i Franja Renje zbog tuče koja je izbila u Vrpolju 31. svibnja prošle godine, a u kojoj je Duje Despot pokušao da nožem ubije Franja Renju. Sud je nakon provedenog postupka proglasio krivim Duju Despota zbog pokušaja ubistva, osudivši ga na kaznu strogog zatvora u trajanju od jedne godine dana, a ostalu trojicu, zbog lakših povrijeđa nanijetih Duji Despotu, sud je osudio i to Matu Pivca na tri mjeseca, a Matu Jelića i Franja Renju na po jedan mjesec zatvora.

NARODNO SVEUČILIŠTE

U ponedjeljak, 7. veljače o. g. u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća održat će dr. Predrag Vranicki predavanje pod naslovom: Historijsko značenje naše Revolucije. Početak u 19 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma u bojama — NAJBOLJI OD NAJGORIH — Dodatak: Filmske novosti br. 2. (do 3. II.)

Premijera francuskog filma — ROBOVI — Dodatak: Filmske novosti br. 3. (4.—9. II.)

SLOBODA: američki film — TRAG U LUCI — (do 3. II.)

Premijera američkog filma — OŽENJENI NEŽENJE — (4. do 7. II.)

Premijera francuskog filma — BUNAR — (8.—10. II.)

Dežurna ljekarna

DO 5. II. — I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića. Od 5.—9. II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Branko, sin Zvonimira i Antule Baus; Zeljko, sin Josipa i Janje Zganjer; Ljiljana, kći Mile i Danice Gulin-Mojić; Damir, sin Slavka i Janje Slavica; Nenad, sin Ljubomira i Roze Radulović; Lidija, kći Nikole i Matije Pučić; Vinka, kći Ante i Milke Pačić; Branko, sin Ivana i Marije Vlačić; Jagoda, kći Vinke i Ivanice Gracin; Zivana, kći Srbo-slava i Milenke Sekulić; Nikola, sin Aleksandra i Mare Dragović; Veris, sin Ante i Gabrijele Petrinar; Vladislav, sin Mate i Marije Gašperov; Dragan, sin Ante i Marije Jurković; Davor, sin Cvetka i Anđeline Mrvić; Slavica, kći Sime i Marije Bujas; Blaženka, kći Sime i Marije Bujas; Mirjana, kći Milutina i Stane Sarić; Danica, kći Tomislava i Antule Skroza i Nenad, sin Dragiša i Zorke Radečić.

VJENČANI

Cenić Veljko, knjigovoda — Lovrić Ankica, učiteljica; Baranović Mate, automehaničar — Zaninović Anka, domaćica i Matov Milan, službenik — Franić Lucija, domaćica.

UMRLI

Antoles Marija rod. Ležaja, stara 70 god.; Sponza Amalija rod. Dulibić, stara 90 god.; Zlatović Ante pok. Krste, star 87 god.; Macura Milan pok. Steve, star 71 god.; Nedoklan Pavao pok. Sime, star 42 god.; Szczygiel Franjo pk. Tome, star 78 god. i Popić Ivan-ka rod. Gojanović, stara 29 god.

ZAHVALA

Napuštajući Ginekološki odjel opće bolnice u Šibeniku osjećam dužnost da ovim izrazim istinsku zahvalnost šefu Ginekološkog odjela dr. Postružniku, dr. Monti-Cvetković, dr. Merlaku, sestri Vinki i ostalom osoblju tog odjela, koji sa mnogo znanja, ljubavi i pažnje danonoćno obavljaju svoj posao.

Posebno se zahvaljujem obitelji Slavka Čorića, a naročito kolegici Luciji kao i obitelji Anić, koji su u vrijeme mog bolovanja poklonili zaista roditeljsku pažnju mojoj djeci, a prema meni pokazali iskrenu brižljivost. Od sreca se zahvaljujem upravi i članovima RKUD »Kolo« na drugarskoj pažnji i poklonima.

Takoder svesrdna hvala dobrim kolegicama i dragim učenicima (posebno Anđeli Balin), iskrenim prijateljima i poznicima na ukazanoj brizi.

Iako daleko od svojih, nisam bila osamljena. Naprotiv, bila sam okružena ljudima, koji znaju da saosjećaju.

Ljeposava Vujić
stručna učiteljica

JUGOSLAVENSKI CUP

„Radnički“ - „Sloga“ II. 2:1

U nedjelju je na igralištu u Mandalini odigrana prva utakmica za Cup maršala Tita između »Sloge« II. iz Zadra i domaćeg »Radničkog«. U nezanimljivoj igri pobijedio je »Radnički« s rezultatom 2:1 (0:0). Zgoditke su postigli za »Radnički« Mikulandra i Čala, a za goste Popović.

U II. poluvremenu je sudac Bukić isključio zbog nesportskog ispada Grbca »Radnički« i Mozanovića »Sloga«. Gledalaca oko 300. Pobjedom nad »Slogom« II. domaći tim se plasirao u II. kolo, koje će se odigrati iduće nedjelje. Protivnik »Radničkog« još nije poznat.

Članovi »Partizana« marljivo vježbaju

Već 20 dana prostorije »Partizana« odušu novim životom. Omladinci članovi »Partizana« marljivo treniraju i ujutro i poslije podne pod vodstvom poznatog saveznog vježbača na sprava Singer Mladena.

Omladinci pomljivo slušaju savjete svog privremenog trenera, i savjesno izvršavaju zadatke, koji se pred njih postavljaju, a drug Mladen ih uvijek hrabri pri kakvom težem skoku ili nespretnom padu govoreći »Tak sam i ja tresnuo par puta, pa sam još živ«, na to se prisutni osmjehnu, a vježbač ohrabri.

Karike, konj, razboj . . . , to su sprave na kojima članovi »Partizana« svakodnevno vježbaju. N. nedavno održanoj svečanoj akciji u čast 10-godišnjice osnivanja Jedinstvenih sindikata Jugoslavije, članovi »Partizana« su izveli veoma uspjele vježbe na razboju.

Pian rada za ovu godinu predviđa niz gimnastičkih akcija i muška i ženska odbojkaška ekipa SD »Metalac« sastale su se s odgovarajućim ekipama »Partizana«. Ovaj susret je dobro poslužio kao trening i jednom i drugom društvu, a naročito SD »Metalac«, koji u nedjelju putuje u Split.

SD »METALAC« OSNOVAO ŽENSKU ODBOJKAŠKU EKIPU

Ovih dana SD »Metalac« (Tvornica elektroda i ferolegura) osnovalo je žensku odbojkašku ekipu, koja broji oko 15 omladin-ki.

U nedjelju 30. siječnja o. g. muška i ženska odbojkaška ekipa SD »Metalac« sastale su se s odgovarajućim ekipama »Partizana«. Ovaj susret je dobro poslužio kao trening i jednom i drugom društvu, a naročito SD »Metalac«, koji u nedjelju putuje u Split.

Izjednačene snage na prvenstvu šahovskog društva »Šibenik«

Nedavno je završilo prvenstvo šahovskog društva »Šibenik«. Turnir je bio najjači od oslobođenja, a uslijed velike izjednačenosti, sve do posljednjeg kola, nije se znalo tko će postati prvak. Da je to točno, vidi se po tome, što na turniru nije bilo neporaženog igrača. Razlika od prvog do sedmog mjesta svega je dva poena. Ako se ovome doda i to da su i posljednji oduzimali bodove »favoritima« — onda je to još jedan dokaz izjednačenosti i jačine turnira.

Po kvaliteti odigranih partija turnir je bio također na zamjernoj visini. Publika je često puta znala »letjeti« od stola do stola, jer su partije bile zaista interesantne i lijepe. Na kraju evo kratkog pregleda igre pojedinih igrača:

Rudolf Naglič, poslije 7 godina, ponovo je na najvišem mjestu. Turnir je počeo dosta staloženo i sigurno, dao je niz odličnih partija, ali što se turnir približavao kraju, igrao je sve slabije. Opravdanje za to može jedino biti u premorenosti što je vršio dužnost vođe i suca.

Domagoj Vujić, nesumnjivo jak igrač, počeo je turnir prilično loše, dok se u finishu znatno popravio. Poslovično »stisku vremena« trebao bi u buduće svakako otkloniti. Pružio je nekoliko odličnih partija.

Mario Radić, počeo je turnir staloženo i sigurno, da bi u finishu potpuno popustio. Imao je odlične izgleda za prvo mjesto, ali je u naodlučnijim partijama zakazao.

Antolles Marija rod. Ležaja, stara 70 god.; Sponza Amalija rod. Dulibić, stara 90 god.; Zlatović Ante pok. Krste, star 87 god.; Macura Milan pok. Steve, star 71 god.; Nedoklan Pavao pok. Sime, star 42 god.; Szczygiel Franjo pk. Tome, star 78 god. i Popić Ivan-ka rod. Gojanović, stara 29 god.

Oglašujte u
Šibenskom listu

ZANIMAT ĆE VAS

PROIZVODNJA DIESEL-MOTORA U NAŠOJ ZEMLJI

Vojna industrija počinje proizvodnju Diesel-motora po licenci »Saurer« za kamione, koje proizvodi tvornica automobila u Priboju. Osim motora izrađivat će i karoserije za autobuse za istu tvornicu i karoserije za trolejbus u kooperaciji poduzeća »Ikarus«, FAP i »Rade Končar«.

100 ŽELJEZNIČKIH VAGONA ZA BURMU

Naša će zemlja isporučiti Burmi 100 željezničkih vagona otvorenog tipa za transport grade. To je još jedan doprinos privrednoj suradnji između Burme i Jugoslavije, jer neke naše tvornice i poduzeća već rade za potrebe burmanske privrede.

TELEVIZIJA U RIJECI

U Rijeci je otvorena prva poslovnica za manifestaciju modernog ostvarenja na područja radio, kino i telefonske industrije. Uspostavljanjem te poslovnice Rijeka je prvi grad u Hrvatskoj, koji je počeo redovnim primanjem televizijskog programa, za sada od talijanske televizijske stanice u Padovi.

BOMBARDER PRELETIO 250.000 KM ZA 25 DANA

Za vrijeme intezivnih proba u letu, jedan avion tipa »Kanbera« iz engleske bombarderske komande letio je 300 sati

u roku od 25 dana. Tom prilikom avion je preletio 250.000 km, što je ravno polovini odstojanja do Mjeseca. Glavni cilj ove probe bio je ispitivanje motora »Rols Rois«.

HIDRAULIČNA BUŠILICA ZA ZUBE

Tehnička služba Američkog udruženja za zubnu medicinu proizvela je, kako javlja jedan list, novu bušilicu, koja funkcionira pomoću hidraulične energije. Igla bušilice pravi 61.000 okreta u minuti, što je oko 10 puta brže nego kod najboljih dosadašnjih električnih bušilica. Pritisak prouzrokovao sječanjem, izazivaju jedva osjetne bolove zubnog živca.

VELIK BROJ STOGOĐISNJA U FRANCUSKOJ

Prema polsjednjim podacima francuske državne statistike, u Francuskoj živi 981 čovjek, koji ima više od sto godina. Od toga broja 801 su žene, a 180 muškarci. Zanimljivo je, da je život žena u Francuskoj duži prosječno za 6 godina od života muškaraca. Francuskinja prosječno živi 69 godina, dok Francuz svega 63.

Statistika također govori o porastu stanovništva u toj zemlji. Dok se prije rata stanovništvo Francuske svake godine smanjivalo prosječno za 13.500 ljudi, poslije rata ona se nalazi među državama koje imaju najveći priraštaj u Zapadnoj Evropi. On iznosi 250.000 do 300.000 godišnje.

IZGRADNJA BRODOVA U VELIKOJ BRITANJI

Brodogradilišta Velike Britanije izgradila su u prošloj godini 1.250.000 brutto registarskih tona novih trgovačkih brodova i time polučila najveću godišnju proizvodnju trgovačkih brodova poslije rata.

NEZGODE ATOMSKIH TOPOVA

Američki atomski top od 280 mm zaglavio je u jednom jarku na autostradi između Nirnberga i Minhena. Tom prilikom saobraćaj na tom putu bio je obustavljen za čitava tri sata. To je već treća takva nezgoda, koja je zadesila atomske topove u Zapadnoj Njemačkoj za posljednju godinu dana.

ČAMCI OD STAKLA

Admiralitet engleske mornarice vrši ispitivanje čamaca, koji su napravljeni od stakla. Kako javlja jedan engleski list, Admiralitet je saopćio novinara da će engleska mornarica uskoro uvesti u upotrebu takve čamece.

REKORDNA PROIZVODNJA PAPIRA U FINSKOJ

Finska je u prošloj godini proizvela rekordnu količinu od 850.000 tona papira, od toga 450.000 tona novinskog. Izvoz papira dosegao je također rekordnu količinu od 700.000 tona.